

BARIŞ BIÇAKÇI
Herkes Herkesle Dostmuş Gibi...

BARIŞ BIÇAKÇI 1966'da Adana'da doğdu. Hüseyin Kıyar ve Yavuz Sarıalioğlu ile birlikte Ocak 1994 ve Ekim 1997'de iki şiir kitabı yayımladı. İletişim Yayınları'nca yayımlanan kitapları: *Herkes Herkesle Dostmuş Gibi* (2000), *Veciz Sözler* (2002), *Aramızdaki En Kısa Mesafe* (2003), *Bizim Büyük Çaresizliğimiz* (2004), *Baharda Yine Geliriz* (2006), *Bir Süre Yere Paralel Gittikten Sonra* (2008), *Sinek Isırıklarının Müellifi* (2011), *Seyrek Yağmur* (2016).

İletişim Yayınları 627 • Çağdaş Türkçe Edebiyat 90

ISBN-13: 978-975-470-814-1

© 2000 İletişim Yayıncılık A. Ş.

1-11. BASKI 2000-2015, İstanbul

12. BASKI 2016, İstanbul

EDITÖR Can Soytemiz - Murat Gültekingil

KAPAK RESİMLERİ VE TASARIMI Ali Osman Coşkun

KAPAK UYGULAMA Deniz Karagül

UYGULAMA Hüsnu Abbas

DÜZELTİ Asena Günel

BASKI Sena Ofset · SERTİFİKA NO. 12064

Litros Yolu, 2. Matbaacılar Sitesi, B Blok, 6. Kat, No: 4NB 7-9-11

Topkapı, 34010, İstanbul, Tel: 212.613 38 46

CILT Güven Mücellit · SERTİFİKA NO. 11935

Mahmutbey Mahallesi, Devekaldırımı Caddesi, Gelincik Sokak,

Güven İş Merkezi, No: 6, Bağcılar, İstanbul, Tel: 212.445 00 04

İletişim Yayınları · SERTİFİKA NO. 10721

Binbirdirek Meydanı Sokak, İletişim Han 3, Fatih 34122 İstanbul

Tel: 212.516 22 60-61-62 • Faks: 212.516 12 58

e-mail: iletisim@iletisim.com.tr • web: www.iletisim.com.tr

BARIŞ BIÇAKÇI

Herkes Herkesle Dostmuş Gibi...

TABIİ o zaman alnındaki bu çizgi yoktu, saçları böyle terlemiyordu.

Saçlarım terlemiyordu, diye düşündü. Şapkasını siperliğinden tutup hafifçe kaldırdı, indirdi: Kutsal serinlik. O zaman da böyleydi güneş, böyle biraz yere yakın, yaprakların arasından, onlarla birlikte. Sokulgan.

Maltepe pazarından almışlardı, açık kahverengiydi. İnik olduğu için bir şey anlaşılmıyordu. “Dikişlerine bir de supabına bakacaksın,” demişti Abidin; bakmışlardı. İkisi aynı anda tutup parmaklarıyla bastırarak. Sağlam görünüyordu. Anıttepe’deki bir bisikletçide şişirtmişlerdi. Köpeği sevmeye kalkmıştı Abidin, yaklaşınca yerinden fırlayıp havlamıştı. Kocaman bir şeydi, zincirle bağlıydı. Zincirle bağlı.

“Dolar mı, mark mı bu kuyruk?”

İrkildi. Arkasına baktı, ne diyeceğini bilemedi.

“Ben mark... ama fark etmiyor galiba.”

Utandı. Kulakları yandı. “Sen de say,” demişti komutan, “eksik olmasın.” Kendisi sayarken komutan, hesap makinesi ile kaç mark ettiğini hesaplamıştı, kıllı ince parmaklarıyla, tırnakları iyice dibinden kesilmiş.

Murat da şubedeki o eski makine ile bu tür hesaplar yapıyordu. Kirli yeşil renkte, Facit marka bir hesap makinesi. Evrak dolaplarından birinin içinde duruyordu. “Ayda yüz dolar biriktirsem...” derdi Murat ve hesap makinesinin metal kulağını bükerti; rakamlar yukarı sıçrardı, aşağı inerdi. Olmayacak şeyler.

Elini yüzünde gezdirdi. Kendi yüzü de Murat’inki gibi miydi? Patlak, geniş, ev sahibi gibi ama hiçbir ruh hali konaklayamaz orada. Dudaklarını öne uzata uzata, ağzının içinde bir şey varmış gibi konuşuyordu Murat; gözlerini kısararak, kısarak önemli bir şey söylüyormuş gibi.

Bacak kaslarını sıkıp bıraktı. Kimse görmese onu burada, soakağın ortasına taşmış döviz kuyruğunda. Cebindeki para destesini yokladı. İkiye katlanmış. Kabarık. Parmaklarını yuvarlak kat yerinde gezdirdi. “Beş yüz altmış mark.” Onlar için, hiç durmadan para biriktirenler için ne kadar kolay. Beş mark, on mark... “Beş yüz altmış mark,” demişti komutan, gözleri yeşil. Oğlu çok benziyordu kendisine. O açmıştı kapıyı. Uzattığı baklava paketini bir şey demeden almıştı. “Bunu baban gönderdi.” Ben ayakçı asteğmen Burhan Enginova. A.A. Burhan Enginova.

Sıra çok yavaş ilerliyordu.

Topu şişirtince çocuk gibi sevinmişlerdi Abidin’le. Sokaklarda paslaşa paslaşa lisenin bahçesine gitmişlerdi. Kimse yoktu. Diğerleri gelene kadar Abidin orta yapmış kendisi de boş kaleye şut çekmişti. “Gelişine vur!” diyordu Abidin. Gelişine vuruyordu. Neredeydi şimdi? Kamil fotoğraflarını çekmişti o gün. Maçtan önce. Topu Abidin tutuyordu, çömelmiş. Neredeydi şimdi? Koridordaki telefonda aradığında, “Kısırılmış bir hayvan gibiyim Abidin,” diyecekti. Nöbete kalıyordu o gece. Ama “Seninle konuşmak istedim,” demişti. Abidin saldırganlaşıyordu böyle durumlarda, kendisinden bir şey istendiğinde, belirsiz bir şey, varlığı mesela,

dostluğu... Zırvalardı bunu hissettiğinde. Zırvalamıştı. Oysa ne kadar da ihtiyacı vardı! Kutsal dostluk.

Annesi bir gün, Abidin'in babasının ne iş yaptığını sormuştu. Sesi, bakışları, şöyle bacak bacak üstüne atıp oturuşu hiç değişmiyordu. Cumartesi doğum günü... İngilizceden İngilizceye bir sözlük alacaktı. Onunla doğru dürüst konuşamazken bir de İngilizce konuşmak... Şimdi bir de bu! Bir gece odasında oturmuş akvaryumunu seyrederken, kapıyı açmış "Would you mind if I open the door?" demişti, yüzünde genç kızlık fotoğraflarından bildiği bir ifadeyle. O ifadeyle. İki ayrı nokta olsalar, haritada iki ayrı, uzak nokta, aralarında nehirler, dağlar, okyanuslar filan olsa... Daha rahat, daha rahat severdi. (Coğrafya herkese iyi gelir.) Böyle olsun istiyordu. Geçmiş de o zaman gerçekten geride kalır belki.

"Senin şanssızlığın bu," demişti Abidin. Lahmacun yiyorlardı, Bahçeli'deki şu küçük yerde. Arada sırada susup ustanın hamur açışını, un serpişini, fırında yanan odunları seyrediyorlardı. Kutsal ateş.

Canı lahmacun çektii. İş biraz daha uzarsa, öğle yemeğini dışarıda yiyecekti. Bunu çoktan hak etti. Komutan belki de parayı alıp kaçtığını düşünür. Baklavayı da alıp kaçsaydı. Çevresine bakınıp belli belirsiz güldü. Mutlaka gün yapacaktır karısı. Başka komutanların karılarıyla birlikte. Yapışık. Bütün düşmanlar birbirine yapışık.

"Bizimkiler çabuk kaynaştı." Böyle söylemişti Derya, yanakları ve alını parlak. Güneş kremi. Çünkü güneş kremi. Kumsalda oturmuş kitap okuyordu. "Bu son!" diyerek gelmişti. Devlet dairesi kampı. Devlet dairesi. Kamplarda öyle olmaz mı: Anneler babalar birbirlerini bulur. Kendinden söz etmeye herkes bayılır. Onlar da kendilerinden söz ettiler. Annesi İngilizce kursunu anlatmıştı, sonra jimnastiği, haftada iki gün, üstelik uzman gözetiminde. Bir ara öfkeyle kolu-

na asılıp, “Örtüyü bırak Burhan!” demişti. Masa örtüsünün kenarını işaretparmağına sarıp duruyordu. Sonradan, o akşam çok sevimli olduğunu söylemişti Derya.

Şapkasını çıkardı, içerisi de epey kalabalıktı, kolunun altına sıkıştırdı. Bu yaşadığı şey, şimdi burası... Bu haksızlık... Bir hava kabarcığı su yüzeyine çıkıyor gibi. Demek bu kadar derinde keder. Öyle derinde ki ayaklarını göremiyor. Koyu mavi derinliğin içinde kendi çıplak çirkin ayaklarını. Derya dokunmak istemişti onlara. Korkmuş hemen kaçırmıştı kendi çirkin ayaklarını. “Ayakları severim ben, ama nedense çoğu insan utanır ayaklarından. Mesela başparmağından utanır, yamuktur çünkü. Belki tırnakları uzun ya da kirli, diye sıkılır. Kuzenim Zeynep de, ikinci parmağı başparmağından daha uzun diye takmıştı kafasına. Sandalet filan giyemezdi.” Derya böyle rahat, şakıyarak konuşurken o, aptal aptal sırtıyor, ayaklarını kuma gömmeye çalışıyordu. Kum-salda. Çıplaklığından, omuzlarındaki gülünç kıllardan utanırken.

Tabanlarını yerden kaldırmadan ayakkabılarının topuklarını birbirine vurdu birkaç kez. Önündeki adam dönüp şöyle bir baktı.

Konuşuyordu Derya. Herkes herkesle dostmuş gibi, değilse de hemen olabilirmiş gibi bütün engelleri bir hamlede aşarak, ama bunun için gerilecek bir mesafe olmalı, tabii bir de spor ayakkabılar, mümkünse eşofman, sağlıklı beslenme... Onunla alay etmek hoşuna gidiyordu, elinde bir tek bu vardı, kabuğunun içinde geçirdiği onca yıldan sonra, bir tek bu yeteneği kalmıştı.

“Uzun süre kapalı kalan kapıyı açsan da fayda etmez, içerideki hava yer değiştirmeden öylece kalır.”

Derya ile görüştüğü bir günün gecesinde yazmıştı bunları. Onun bir arkadaşına gitmişlerdi, başkaları da vardı. Ne zaman yoklar ki! Büyük bir iştahla kendilerinden söz ediyor-

lardı onlar da. “Sevgimi dokunmadan anlatamam,” demişti içlerinden biri. Durmadan genellemeler yapıyorlardı: “Annenin iktidarına karşı çıkmak daha zordur.” Sonra askerliğini Mardin’de yapan bir arkadaşlarından söz etmeye başlamışlar, birlikte bir mektup yazmaya karar vermişlerdi. Derya ile birlikte sadece dinlemiş ve seyretmişlerdi, ne mutlu ki!

Derya’nın günlüğünü okuduğunu söylediğinde, “Bütün kızların yazıları birbirine benzer,” demişti Abidin, “peki imlası nasıl?” Tuhaf adamdı. Bazen korkardı ondan. “Bunun sonu ne biliyor musun Burhan?” diye sormuştu bir gün, Sakarya’da içmiş gece geç vakit eve dönüyorlardı. Kendi sorusunu kendi yanıtlamıştı: “Tek yumurta hüznü!” Burhan bunu duyunca anlamıştı Abidin’in neden söz ettiğini ve o gece bir daha aklından çıkmaz, imkânı yok çıkmaz.

“Şapkanız!” dedi birisi.

Eğilip şapkasını alırken, ondan daha hızlı davrandı “bunu annem görmedi” düşüncesi.

“Neden bu kadar çok psikoloji kitabı okuyorsun?” Abidin’e kalırsa insan kendini tanımak için edebiyat okumalıymış. Abidin öykü yazıyordu. Bir gün öykülerini yazdığı defteri göstermişti. Kareli büyük bir defterdi bu. Naylonla kaplıydı. Küçük harflerle, özene bezene yazılmış sayfalarca öykü vardı içinde. Birini okutmuştu: Anlamayan Kadınlar. Genç bir çiftin öyküsüydü bu. Adam (Burhan bunun Abidin olduğunu düşünmüştü) ve kadın gezerlerken sokakta top oynayan çocukları görüyorlar. “Biriniz kaleye geçin de bir penaltı çekeyim,” diyor adam. Bir çocuk kaleye geçiyor, adam penaltıyı çekiyor. Çocuk kurtarıyor. Sonra vedalaşıp gidiyorlar. Yolda kadın adama, topa daha hızlı vuracağını düşündüğünü söylüyor. Adamsa Burhan’a çok anlamlı gelen bir suskunlukla yanıtlıyor bunu. O öyküyü, öyküdeki o adamı çok sevmişti.

Kendi günlüğüne yazdıkları geldi aklına. General odaları-

nın kapı önlerinde duran aynalı portmantoları yazmıştı bir gün. Neden orada durduklarını, hangi amaçla kullandıklarını. Sonra şubedeki erkeklerin kadınlarla ilgili söylediği şeyleri yazmıştı. Hepsi de tek tarafı keskin bir zekânın ürünüydü. Çok uzun boylu olduğu için özel elbiseler diktiren, hiç evlenmemiş ve boyu da kısalmayacağına göre hiç evlenmeyecek olan Sevgi ablayı (şubedekiler “yanıyordur şimdi bu” diyorlardı onun için), ilkokuldayken amcasının Almanya’dan getirdiği hediyeleri, Cebeci’deki evlerinde yıllar önce annesi ile teyzesi arasında geçen bir konuşmadan hatırladıklarını; böyle şeyleri, yere düşen ve ne yöne gideceği belli olmayan atkestaneleri gibi sıçrayıp ilerleyen, sonunda da hiçbir yere varmayan şeyleri. Tabii bir de Belgin’i, oturduğunda güzel dizleri görünmesin diye eteğini çekiştiren, “Çalışmayı hiç sevmiyorum,” diyen ve aslında “Kurtar beni, kurtar beni,” diyen Belgin’i.

Elini saçında gezdirdi.

Pantolonunun paçaları kısa mı değil mi, diye göstermek istemişti Derya. Batı Sineması’nın önünde buluşmuş, bulvardan aşağıya doğru yürüyorlardı. Görsün diye biraz uzaklaşmıştı yürürlerken, arkadan gelen adamları fark etmemişti; neredeyse üstlerine çıkacaktı. Onun bu sakarlıklarında kendine yakın bir şey buluyor ve, çocukça bir istek ama, Derya’yı ömrünün sonuna dek koruma isteği duyuyordu.

“Korumak!” dedi kendi kendine, cebindeki parayı avuçladı.

Önündeki adama gelmişti sıra. Berbere yeni gittiği hemen anlaşılıyordu. Sabırsızlandı. Bir an önce şubeye geri dönmek istiyordu. Kim bilir o insanları da sevecekti belki bir gün, aradan yıllar geçince; kendi boylarından daha uzun olanları biçen bir tarım makinesinin üzerine kurulmuş bütün o insanları. Çünkü zamanla her şeyi sever insan, çünkü bir gün öleceğini anlar.